

मौजे नायगाव ता.खंडाळा जि. सातारा येथे
ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले यांचे स्मारक
व महिला प्रशिक्षण केंद्र उभारण्यास
मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्रामविकास विभाग

शासन निर्णय क्र:-स्मारक -२०२५/प्र.क्र. १००, E-९९३६६६/यो-११

बांधकाम भवन, २५ मझबान पथ

फोर्ट, मुंबई ४०० ००१

दिनांक : १३ मे, २०२५

संदर्भ:- (१) जिल्हाधिकारी, सातारा यांचे दि. २८.०१.२०२५ रोजीचे पत्र.

(२) मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.२२.०४.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त दि.२९.०४.२०२५.

प्रस्तावना:-

ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले यांचा जन्म दि.०३ जानेवारी १८३१ रोजी मौजे नायगाव ता.खंडाळा जि.सातारा येथे झाला. सावित्रीबाईंनी लग्नानंतर शिक्षण घेऊन १८४८ मध्ये महात्मा जोतिराव फुलेंनी सुरु केलेल्या पुण्याच्या भिडे वाड्यातील शाळेत पहिल्या शिक्षिका म्हणून आपले शिक्षणाचे कार्य सुरु केले. त्यांच्या या शैक्षणिक कार्यासाठी तत्कालिन व्यवस्थेने प्रचंड विरोध केला. तरीदेखील सावित्रीबाईंनी जिद्दीने आपले कार्य सुरु ठेऊन शिक्षणवृद्धीचा पुरस्कार केला.

२. ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले यांचा जन्मदिन दि.०३ जानेवारी हा “बालिका दिन” म्हणूनही साजरा केला जातो. दि.०३.०१.२०२५ रोजी राज्यशासनामार्फत “ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले” यांची जयंती साजरी केली त्यावेळी, आद्य शिक्षिका सावित्रीबाई फुले यांनी स्त्री शिक्षणासाठी केलेल्या अजरामर कार्यासाठी त्यांचे जन्मगाव नायगाव येथे त्यांचे भव्य असे “स्मारक व महिला प्रशिक्षण केंद्र” उभारण्याची घोषणा मा.मुख्यमंत्री व मा.मंत्री (ग्राम विकास) यांनी केली आहे.

३. त्याअनुषंगाने, जिल्हाधिकारी, सातारा यांनी दि.२८.०१.२०२५ च्या पत्राद्वारे, मौजे नायगाव ता.खंडाळा जि.सातारा येथे ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक व महिला प्रशिक्षण केंद्र उभारण्याबाबतचे रु.१४२.६० कोटी इतक्या रकमेचे अंदाजपत्रक शासनास सादर केले आहे. त्यानुसार मौजे नायगाव ता.खंडाळा जि.सातारा येथे “ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक व महिला प्रशिक्षण केंद्र” उभारण्यासाठी ग्रामविकास विभागांतर्गत नवीन योजना सुरु करण्याचे व त्यासाठीचा खर्च भागविण्यासाठी नवीन लेखाशीर्ष उघडण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

मौजे नायगाव ता.खंडाळा जि.सातारा येथे ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक व महिला प्रशिक्षण केंद्र उभारण्यासाठी ग्राम विकास विभागांतर्गत “ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले यांचे स्मारक व महिला प्रशिक्षण केंद्र” ही नवीन योजना राबविण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे .

२. ज्ञानज्योती सावित्रीबाई फुले स्मारक बांधकाम आराखड्याकरिता (भूसंपादनाच्या खर्चासह) एकूण अनावर्ती खर्च म्हणून रु.१४२.६० कोटी व महिला प्रशिक्षण केंद्र दीर्घ कालीवधीसाठी कार्यान्वित करण्याकरिता अंदाजे आवर्ती खर्च म्हणून रु.६७.१७ लक्ष असा एकूण रु.१४३.२७ कोटी इतका अतिरिक्त नियतव्यय व तरतूद उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच, हा खर्च भागविण्यासाठी ग्राम विकास विभागांतर्गत नवीन लेखाशीर्ष उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. संदर्भ क्र. १ मध्ये प्रस्तावित केल्याप्रमाणे भूसंपादनाकरिता आवश्यक ती कार्यवाही जिल्हाधिकारी, सातारा यांनी करावी.

३. महिला प्रशिक्षण केंद्रासाठी पदनिर्मितीच्या अनुषंगाने वित्त विभागाच्या आपुक कार्यासनाचे अभिप्राय घेवून त्याबाबतचे आदेश स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येतील.

४. सदरहू स्मारक उभारण्यासाठी तसेच प्रशिक्षण केंद्राचे प्रशासन व व्यवस्थापन यशस्वीरीत्या कार्यान्वित ठेवण्याकरिता जिल्हाधिकारी, सातारा यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे संचालन समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र	नाव	पदनाम
१.	जिल्हाधिकारी, सातारा	अध्यक्ष
२.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सातारा	सदस्य
३.	जिल्हा पोलीस अधीक्षक, सातारा	सदस्य
४.	महासंचालक, राज्य ग्रामीण विकास संस्था, यशदा, पुणे यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
५.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान यांचे प्रतिनिधी	सदस्य
६.	संचालक, महिला प्रशिक्षण केंद्र, सातारा	सदस्य
७.	सहायक आयुक्त, कौशल्य विकास विभाग, सातारा	सदस्य
८.	कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग, सातारा	सदस्य
९.	उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं.) , जिल्हा परिषद , सातारा	सदस्य सचिव

अध्यक्ष तथा जिल्हाधिकारी, सातारा यांना महिला प्रशिक्षण केंद्रासाठी आवश्यकतेनुसार तितके सदस्य नामनिर्देशित करण्याची मुभा देण्यात येत आहे.

५. सदर स्मारक व महिला प्रशिक्षण केंद्र बांधकामाच्या आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्या बाबतचा शासन निर्णय स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येईल. तसेच महिला प्रशिक्षण केंद्रासंबंधीच्या सविस्तर सूचना स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येतील.

६. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या मान्यतेने वित्त विभागाच्या अनौ.सं.क्र. २९५/२०२५/व्यय १५ दि. १६.०४.२०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०५१३१५१५२५०५४७२० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(का. गो. वळवी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव , मंत्रालय, मुंबई,
३. मा.उपमुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
४. मा.उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.मंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा. राज्य मंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. मा.विरोधी पक्ष नेता, विधान परिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई,
८. सर्व मा.विधानपरिषद/विधानसभा सदस्य,
९. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- १०.अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ११.महालेखापरिक्षक (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य-१,२, मुंबई/नागपूर,
- १२.महालेखापरिक्षक (लेखापरीक्षण), महाराष्ट्र राज्य-१,२, मुंबई/नागपूर,
- १३.विभागीय आयुक्त, पुणे ,
- १४.जिल्हाधिकारी, सातारा,
- १५.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सातारा,
१६. जिल्हा पोलीस अधीक्षक, सातारा,
- १७.जिल्हा नियोजन अधिकारी, सातारा,
१८. अधीक्षक अभियंता, सातारा,
१९. कार्यासन योजना-११ संग्रहार्थ.